

# Elindult a cigánytelepek felszámolása a Roma Évtized programjában

Februárban lesz egy éve, hogy a magyar kormány, hét másik, jelentős cigány lakossággal rendelkező kelet-közép-európai és balkáni országgal együtt, Szófiában aláírta a romák társadalmi és gazdasági beilleszkedésének gyorsítását célzó Roma Integrációs Évtized nyilatkozatát és programját. A 2005-15 közötti Évtizedre minden résztvevő ország saját gazdaság- és szociálpolitikájával összhangban dolgozza ki a célkitűzések megvalósítását szolgáló cselekvési programját, amely a roma lakosság foglalkoztatási, oktatási, lakhatási lehetőségeinek és egészségügyi ellátásának lényeges bővítésére összpontosít.



Teleki Lászlót, az esélyügyi minisztérium politikai államtitkárát az Európában egyedülálló programban résztvevő országok együttműködésének intézményes kereteiről, a célkitűzések valóra váltásához szükséges anyagi eszközök hazai és nemzetközi forrásairól kérdeztük.

A magyarországi cselekvési programot illetően elsősorban arról érdeklődtünk, milyen konkrét lépések történnek a cigánytelepek felszámolására, amely a lakhatási fejezet egyik kiemelt célkitűzése.

**TL:** A hazai roma népesség hozzávetőleg egyötöde, több mint 120 ezer ember lakik putrikban vagy minden elemi komfortot nélkülöző épületekben az ország több mint 500 telepén. A roma integrációs kormányzati program keretében kiírt pályázaton eddig kilenc kistélepülés nyert támogatást az emberhez méltatlan körülmények megváltoztatásához..

– Melyek ezek a települések, milyen összeg áll rendelkezésre, milyen módon használhatják fel a támogatást, milyen lehetőségek között választhatnak a jogosultak?

**TL:** A kétfordulós, meghívásos pályázaton kilenc kistélepülés nyert el támogatást: Dencsháza és Kisvaszar, (Baranya megye), Tiszabő (Jász-Nagykun-Szolnok), Galambok (Zala), Táská (Somogy), Szentgál, (Veszprém) Hencida (Hajdu-Bihar), Kerecsend (Heves) és Uszka (Szabolcs-Szatmár-Bereg). A pályázatok az illetékes önkormányzatok nyújtották be, s a szerződések aláírása után a 25 százalékos előleg kifizetése is megtörtént.

Egy-egy településre a lakók számának, a település fizikai adottságainak függvényében 55-99 millió forint jut.

Ha a telepen élők nem akarnak elköltözni a telepről, azt kell megvizsgálni, van-e lehetőség arra, hogy ott helyben kiépítsék a szükséges infrastruktúrát. Ha a keretösszegbe belefér, nem zárkozunk el attól, hogy a víz, a villany odatelepítésével, szennyvízcsatornák és utak építésével élhetővé tegyék eredeti környezetüket.

A bádogviskókkal viszont nem lehet mit kezdeni, az itt lakókat integrálni kell a települési szerkezetbe, az a megoldás, hogy önkormányzati bérlakásokba költöztetik őket. A harmadik variáció az, hogy a pályázó önkormányzat maga építtet új lakásokat, házakat, s ezeket bérbe adja a felszámolt cigánytelepek lakóinak. A pályázatnak feltétele, hogy ezeket a lakásokat kizárólag a romatelepek lakói kaphatják

A kilenc telepen megvalósított komplex integrációs program kísérlet, amit országos program kidolgozása és megvalósítása követ.

– Eddig úgy tudtuk, hogy a komplex integrációs programra 800 millió forint jut, az új költségvetésben azonban csak 400 millió forint szerepel roma telepeken élők lakhatási és szociális integrációs programja tételénél. Ez azt jelentené, hogy a kormány felére csökkentette az ígért támogatás összegét?

**TL:** A támogatás összege nem változott, más költségvetési fejezetben, például a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi minisztérium fejezetében is megjelent a program támogatása. E mellett külföldi adományozók által létesített alapból igényelünk, pályázat útján, egyéb forrásokat.

– Milyen külföldi szervezetek támogatják az évtized programját?

**TL:** A 2003 júniusában Budapesten rendezett Regionális Roma Konferenciát, amely elindította a 2005-2015 között időszakra meghirdetett Roma Évtized programját, a Nyílt Társadalom Intézet (OSI) és a Világbank szervezte az Európai Bizottság, a UNDP (az ENSZ Fejlesztési Programja), az Európa Tanács Fejlesztési Bankja, valamint a finn és a svéd kormány támogatásával. Az évtized-programot kialakító nyolc ország együttműködéséhez számos nemzetközi pénzügyintézmény és szervezet csatlakozott, és jelentős összegeket ajánlott fel a térségben élő romák integrációját segítő cselekvési programok gyakorlati megvalósításához.

– Milyen intézményi keretek biztosítják a részt vevő országok együttműködését?

**TL:** A Regionális Roma Konferencia budapesti tanácskozásán megszületett kezdeményezéshez csatlakozó Bulgária, Csehország, Horvátország, Macedónia, Románia, Szerbia-Montenegró és Szlovákia miniszterelnökei a vendéglátó Magyarország kormányfőjét kér-

ték fel arra, hogy hozza létre a program Nemzetközi Irányító Bizottságát (NIB), valamint a Roma Integráció Évtizede Program Titkárságát.

2003-2005 között Magyarország volt a NIB elnöke, és a romaügyi államtitkárságon belül alakult meg az évtized összejöveteleit koordináló titkárság. A NIB-ben a részt vevő kormányok delegációi, nemzetközi szervezetek, civil szervezetek és a kormányzati szektor közötti összeköttetést biztosító úgynevezett fiatal roma delegációk képviselői kaptak helyet. A NIB döntött arról, hogy a két testület rotációs alapon, minden évben más országba kerül. Idén ősszel történt meg a váltás.

Október elején személyesen adtam át Markó Bélának, a román kormány miniszterelnök-helyettesének a Titkárság vezetését. Mostantól egy évig Bukarest látja el a NIB elnöki tisztét, s a titkárság is a román fővárosból szervezi az Évtized konferenciáit, a nyolc ország cselekvési programjának, a NIB tevékenységének értékelését.

November közepén volt a legutóbbi tanácskozás. Itt beszámoltak arról, hol tartanak a nemzeti fejlesztési programjukban kitűzött feladatok teljesítésében.

– Hol tart az évtized programjának magyar cselekvési terve, mi a soron következő legfontosabb lépés?

**TL:** A magyar cselekvési program kidolgozása a végéhez közeledik.

Szeretnénk, ha a Roma Integrációs Évtized Programot a jövő év elején a Parlament határozat formájában elfogadná, mert ez azt jelentené, hogy a jelenlegi parlament minden pártja támogatja a programot.

Fontos, hogy a magyarországi cigányok integrációja ösztársadalmi ügy legyen. Szükségesnek tartjuk, hogy a négy prioritáshoz minél több nemzetközi forrást tudjunk hozzárendelni, mert így fel lehet gyorsítani a cigányság felemelkedését biztosító folyamatokat.

**Hilu Anna**

\*

## Lapzártaikor érkezett: Létrehozzák az „Évtized Alapot”

A Roma Évtized Program 7. Nemzetközi Irányító Bizottság Ülésén Bukarestben a programban részt vevő országok megállapodtak, hogy létrehozzák az „Évtized Alapot”, országonként 20 ezer euró/év befizetéssel.

Bukarestben hetedik alkalommal ülésezett a Roma Évtized Program Nemzetközi Irányító Bizottsága, amelyen Calin Popescu Tariceanu román miniszterelnök, Mariea Ionescu, a Román Nemzeti Romaügyi Hivatal elnöke, Soros György, a Nyílt Társadalom Intézet elnöke, Shigeo Katsu, a Világbank európai és közép-ázsiai alelnöke, Renate Weber, a Román Elnök tanácsosa, Jonathan Scheele, a Román Kormány Európai Bizottsági Küldöttségének vezetője, Attila Markó, miniszter, a román kormány tagja, Teleki László, a magyar kormány roma ügyekért felelős politikai államtitkára vettek részt.

A kétnapos rendezvényen – a napirendi pontoknak megfelelően – a résztvevők beszámoltak a nemzeti „Cselekvési Tervek” előrehaladásáról, valamint elfogadták a „Hatásköri és Működési Szabályzatot”. Megállapodtak abban, hogy létrehozzák az Évtized Alapot, amelyhez a programhoz csatlakozott országok évente 20 000 euróval járulnak hozzá. Románia elsőként ajánlotta fel, hogy még a kétnapos ülés ideje alatt befizeti a pénzüsszeget. Az alapot a Világbank kezeli, az ebből megvalósuló feladatok finanszírozásáról a résztvevő kormányok a közösen döntenek.

## Az ICSSZEM 2006. évi költségvetése

Göncz Kinga ifjúsági, családjügyi, szociális és esélyegyenlőségi miniszter október 28-án kormányzóvivői sajtótájékoztató keretében ismertette a tárca 2006. évi költségvetését, amely tartalmazza a célzott roma programok keretösszegeit is.

A minisztérium 2006. évi költségvetése mintegy 712,105 milliárd forint. Ez az összeg 2005-ben 563 milliárd volt. A szak-tárca jövő évi költségvetésében a roma programok folytatását, illetve finanszírozását az alábbi módon jelölte meg:

### Romaügy I.

Célzott roma programok:

- roma telepeken élők lakhatási és szociális integrációs programja: kerete 400 millió Ft
- Roma Kulturális Alap, Roma Intervenciók Keret
- roma diákok támogatása ösztöndíj révén: 390 millió Ft (+Útravaló!)
- hazai roma mikro- és kisvállalkozások piaci esélyeit javító pályázat: 250 millió Ft
- roma foglalkoztatást szervező menedzseri hálózat támogatása: 50 millió Ft
- roma antidiszkriminációs ügyfélszolgálat: 70 millió Ft
- folytatódik a Roma Évtized Program



### Romaügy II.

A több társadalmi csoportot célzó intézkedések is lehetőséget teremtenek romák bevonására, főleg a közoktatás, a szociális ellátások és a foglalkoztatás területén:

- Útravaló Ösztöndíj Program
- Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer (150 millió forint)
- integrációs, képesség kibontakoztató normatívák a közoktatásban

- sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésének segítése
- állami gondoskodásból kikerülő fiatalok lakáshoz jutásának támogatása (704 millió)
- komplex munkaerő-piaci programok
- HEFOP intézkedések
- deszegregáció a közoktatásban
- hátrányos helyzetű emberek foglalkoztatása
- szociális ellátás javítása

### Kisebbségek

- ICSSZEM előirányzat: 5640 millió Ft
- országos kisebbségi önkormányzatok támogatása: 913,9 millió Ft
  - kisebbségi intézmények fenntartásának támogatása: 488 millió Ft
  - Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány: 500 millió Ft

Egyéb költségvetési előirányzatokból:

- helyi kisebbségi önkormányzatok működésének támogatása: 1.166 millió Ft
- kisebbségi normatív támogatások: 400 millió Ft

*Forrás: romaweb*